

Sygn. akt I C 1614/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: ASR Ewa Malinka

Protokolant: Edyta Szmigiel

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2019 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. J.**

przeciwko **I. R.**

o ochronę naruszonego posiadania

I/ oddała powództwo,

II/ zasądza od powoda **R. J.** na rzecz pozwanej **I. R.** kwotę **337 zł** tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1614/18

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 12 czerwca 2018 r. powód R. J. wniósł o nakazanie pozwanej I. R. przywrócenie powodowi posiadania lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), poprzez wydanie klucza do zamka w drzwiach wejściowych oraz dopuszczenia do korzystania w tego lokalu. Na uzasadnienie żądania podał, że do dnia 25 stycznia 2018 r. mieszkał razem z ojcem A. J. w lokalu przy ul. (...) w P., który od 2016 r. stanowi własność pozwanej. Wobec powoda wydany został wyrok z dnia 5 października 2017 r. nakazujący opróżnienie wskazanego lokalu, ale jednocześnie Sąd orzekł o uprawnieniu R. J. do otrzymania lokalu socjalnego. Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie wyrokiem z dnia 20 września 2017 r., utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 19 grudnia 2017 r., orzekł wobec powoda karę roku pozbawienia wolności. Na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 23 stycznia 2018 r. powód uzyskał zezwolenie odbywania tej kary w systemie dozoru elektronicznego. Powód chciał odbywać karę w lokalu przy ul. (...) w P., jednak pozwana nie wyraziła na to zgody. Ostatecznie odbywał karę pobawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego w lokalu przy ul. (...) w P., należącym do jego matki. Wszystkie jego rzeczy zostały jednak w lokalu przy ul. (...), gdzie w dozwolonych przez Sąd dniach i godzinach powód przebywał. Na przełomie lutego i marca 2018 r. pozwana wymieniła zamki w drzwiach i wszystkie znajdujące się w lokalu rzeczy należące do powoda wysłała na adres jego matki, pozbawiając tym samym powoda jego posiadania.

W odpowiedzi na pozew pozwana I. R. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że powód nie został pozbawiony posiadania lokalu położonego w P., ale wyprowadził się z niego samodzielnie i dobrowolnie ok. 6 grudnia 2017 r. Powództwo zostało wniesione przez powoda jako bezpośrednie następstwo poinformowania go, że przez Urząd Miejski w P. o wszczęciu postępowania administracyjnego z wniosku pozwanej

o wymeldowaniu go z przedmiotowego mieszkania na skutek trwałego i dobrowolnego opuszczenia miejsca stałego pobytu na okres trwający ponad 6 miesięcy. W maju 2018 r., przed złożeniem wniosku o wymeldowanie, pozwana odesłała powodowi pozostawione w mieszkaniu trzy sztuki starych, zniszczonych i nieużywanych ubrań. Do chwili uzyskania wiedzy o sprawie administracyjnej powód nie pojawiał się w przedmiotowym lokalu, ani nie zwracał się o jego udostępnienie. W dniu 5 grudnia 2017 r. ojciec stron A. J. doznał ostrego zawału mięśnia sercowego i został zabrany przez pogotowie ratunkowe do szpitala. Po wypisaniu ze szpitala w dniu 20 grudnia 2017 r. zabrał część swoich rzeczy z mieszkania w P. i zamieszkał u pozwanej. A. J. powrócił do mieszkania przy ul. (...) w P. po zakończonym remoncie mieszkania w maju 2018 r. Następnego dnia po zabranii ojca przez pogotowie, pozwana była w mieszkaniu chcąc zabrać niezbędne rzeczy osobiste dla ojca, przy czym powoda w mieszkaniu już nie było, podobnie jak wszystkich jego rzeczy osobistych. W trakcie oględzin mieszkania przy ul. (...) w P. przeprowadzonych przez pozwaną razem z wykonawcą remontu G. L., stwierdzili oni że powód w mieszkaniu nie przebywa i nie ma tam jego rzeczy osobistych, nadto instalacja centralnego ogrzewania została uszkodzona na skutek nie używania jej w trakcie zimy i niskich temperatur. Pozwana przyznała, że zamki w mieszkaniu rzeczywiście zostały zmienione ale dopiero w lutym 2018 r. kiedy rozpoczął się remont, kiedy nie było już wątpliwości że powód trwale opuścił mieszkanie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana I. R. jest właścicielem lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w P.. W lokalu tym mieszkał stale ojciec stron A. J., a także powód R. J. który w lokalu tym był zameldowany na pobyt stały. R. J. zajmował w tym lokalu osobny pokój, nie miał w nim żadnych własnych sprzętów ani mebli, a jedynie ubrania, kosmetyki, rzeczy osobiste, które przechowywał w szafie. Miał własny klucz do mieszkania. I. R. nie mieszkała w przedmiotowym lokalu, ale bywała w nim ok. 2-3 razy w tygodniu.

Dowód: wydruk księgi wieczystej nr (...) - k. 9-21, zeznania świadka A. J., przesłuchanie pozwanej I. R. – e-protokół z rozprawy z dnia 22.11.2018 r. – koperta k. 61.

Wyrokiem z dnia 5 października 2017 r., sygn. akt I C 1251/16, Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie nakazał R. J., aby opróżnił, opuścił i wydał I. R. lokal mieszkalny, położony w P. przy ul. (...). Jednocześnie Sąd orzekł o uprawnieniu R. J. do otrzymania lokalu socjalnego, nakazując wstrzymanie wykonania opróżnienia lokalu do czasu złożenia przez Gminę P. oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

Dowód: kserokopia wyroku Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie z dnia 5 października 2017 r., sygn. akt I C 1251/16 - k. 7.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie II Wydział Karny wyrokiem z dnia 20 września 2017 r., sygn. akt II K 987/16, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 19 grudnia 2017 r., sygn. akt IV Ka 722/17, orzekł wobec powoda karę roku pozbawienia wolności.

W dniu 28 grudnia 2017 r. powód R. J. złożył osobiście w Sądzie Okręgowym w Świdnicy wniosek o udzielenie zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Jako swój adres wskazał w główce wniosku: (...)-(...) P., ul. (...). W uzasadnieniu wniosku podał, że mieszka razem z matką D. O.. Jako miejsce odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego R. J. podał adres: (...)-(...) P., ul. (...). R. J. dołączył do wniosku oświadczenie swojej matki D. O., że mieszka wspólnie z powodem w P. przy ul. (...) i wyraża zgodę na przebywanie przez powoda w tym miejscu.

W dniu 15 stycznia 2018 r. kurator zawodowa przeprowadziła wywiad środowiskowy w podanym przez R. J. miejscu zamieszkania przy ul. (...) w P.. Od matki powoda D. O. kurator uzyskała informację, że R. J. mieszka wspólnie z nią od ponad dwóch miesięcy, natomiast wcześniej spędzał czas u niej po pracy a nocował u ojca, w miejscu swojego zameldowania.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział V Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych udzielił skazanemu R. J. zezwolenia na odbycie kary roku pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru

elektronicznego, nakładając na niego obowiązek pozostawania w miejscu stałego pobytu tj. w budynku mieszkalnym położonym w miejscowości przy ul. (...) w P.. Sąd określił dni i godziny, w których skazany ma prawo oddalić się z miejsca stałego pobytu.

Dowód: kserokopia postanowienia Sądu Okręgowego w Świdnicy Wydziału V Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt V Kow 3109/17/el – k. 8-8v, kserokopia wniosku o udzielenie zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego z dnia 27 grudnia 2017 r. – k. 53-53v., kserokopia oświadczenia D. O. z dnia 27.12.2017 r. – k. 54, kserokopia sprawozdania z wywiadu środowiskowego z dnia 16.01.2018 r. – k. 55-55v.

W listopadzie 2017 r. powód R. J. wyprowadził się dobrowolnie z lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w P., zabierając z niego większość swoich rzeczy. Zamieszkał u swojej matki D. O. przy ul. (...) w P., w tych okolicach widywany był przez A. J.. Wyprowadzając się z lokalu przy ul. (...) nie oddał kluczy do tego lokalu. Nie wyjaśnił też ojcu powodów swojej wyprowadzki.

Dowód: zeznania świadków A. J., H. L., D. T., T. Ż., przesłuchanie pozwanej I. R. – e-protokół z rozprawy z dnia 22.11.2018 r. – koperta k. 61.

W dniu 5 grudnia 2017 r. ojciec stron A. J. doznał ostrego zawału mięśnia sercowego, na skutek czego zabrany został karetką pogotowia do szpitala. A. J. został wypisany ze szpitala w dniu 20 grudnia 2017 r.

Dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego A. J. – k. 30-32.

Na zlecenie pozwanej I. R. w mieszkaniu przy ul. (...) w P., po 20 grudnia 2017 r. odbywał się remont tego lokalu, który trwał do maja 2018 r. Wykonawcą remontu był G. L.. Przed rozpoczęciem remontu G. L. był wspólnie z pozwaną I. R. na oględzinach tego lokalu i w tym czasie mieszkanie było już puste, przez nikogo niezamieszkane. Do lokalu tego wpuszczała go I. R.. W trakcie oględzin mieszkania G. L. stwierdził, że mieszkanie nie było ogrzewane, a także ujawnił że w łazience pękły rury wodociągowe z powodu mrozu, w związku z czym podlegały wymianie. Podczas remontu wymienione zostały drzwi wejściowe do lokalu, a z w związku z tym stare klucze nie pasowały do nowego zamka. Po wyprowadzce powoda, w mieszkaniu przy ul. (...) pozostały jego pojedyncze rzeczy, tj. dwa swetry, dwie – trzy bluzki, zegarek. Pozwana I. R. spadkowała te rzeczy i wysłała do powoda na adres przy ul. (...) w P. w maju 2018 r. Wcześniej powód R. J. nie zgłaszał chęci odbioru tych rzeczy. Nie zgłaszał także pozwanej I. R., że chciałby otrzymać klucze do zmienionych zamków w lokalu przy ul. (...) w P.. W czasie trwającego remontu R. J. był widywany sporadycznie przez sąsiadów w okolicy mieszkania przy ul. (...) w P., kiedy to sprawdzał czy remont jeszcze trwa, jednak nie wchodził do mieszkania. Już po zakończonym remoncie, kiedy w lokalu mieszkał A. J., R. J. próbował dostać się do mieszkania, jednak nie został wpuszczony przez ojca. Powód wezwał na miejsce funkcjonariuszy Policji, ale ci odesłali go na drogę postępowania sądowego.

Dowód: zeznania świadka G. L., zeznania świadka H. L. przesłuchanie pozwanej I. R. – e-protokół z rozprawy z dnia 22.11.2018 r. – koperta k. 61.

Pozwana I. R. w dniu 23 maja 2018 r. wniosła do Urzędu Miasta i Gminy P. wniosek o wymeldowanie powoda R. J. z lokalu przy ul. (...) w P.. Uzasadniła to faktem, że R. J. wyprowadził się dobrowolnie ze spornego lokalu w listopadzie 2017 r., przeprowadzając się do mieszkania swojej matki przy ul. (...) w P.. Decyzją z dnia 18 lipca 2018 r. Burmistrza Miasta i Gminy P. powód R. J. został wymeldowany z pobytu stałego pod adresem ul. (...) w P.. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że R. J. opuścił lokal przy ul. (...) w P., a opuszczenie miało charakter trwały i dobrowolny.

Dowód: decyzja z dnia 18 lipca 2018 r. – k. 36-37.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Stosownie do art. 344 § 1 kodeksu cywilnego, „przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem. Zgodnie z paragrafem 2. wskazanego przepisu, „roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia”. Ochrona posiadacza wynikająca z art. 344 k.c. jest konsekwencją zakazu samowolnego naruszania posiadania, chociażby posiadacz był w złej wierze (art. 342 k.c.).

Posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny) (art. 336 k.c.). Posiadanie jest zatem stanem faktycznym określonego władztwa nad rzeczą. Powoda R. J. uznać należało za posiadacza zależnego lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w P.. Zarówno z art. 342 k.c., jak i z art. 344 k.c. wynika, że chronione jest każde posiadanie. Roszczenie posesoryjne mają więc posiadacze samoistni i zależni (J. Kozińska [w:] M. Frasz, M. Habdas (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom II. Własność i inne prawa rzeczowe (art. 126-352), Lex 2018).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 2003 r., IV CK 297/02 (LEX nr 558334), żądanie przywrócenia naruszonego posiadania nie jest żądaniem skierowanym do prawa lecz dotyczy stanu faktycznego. Nie zmierza do pozbawienia naruszcyciela prawa posiadania rzeczy lecz do odzyskania przez dotychczasowego posiadacza faktycznego władztwa nad rzeczą w związku z samowolą uprawnionego w realizowaniu przysługującego mu prawa do rzeczy (art. 478 k.p.c.). Stosownie do art. 478 k.p.c. „W sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego”.

Istotne w sprawie było rozstrzygnięcie, czy doszło do samowolnego naruszenia przez pozwaną posiadania powoda lokalu przy ul. (...) w P.. Samowolne naruszenie polega na bezprawnym wkroczeniu w sferę władztwa faktycznego posiadacza. Kwalifikacja naruszenia jako samowolnego wymaga więc ustalenia, że osoba dokonująca naruszenia nie była do tego upoważniona, tzn. że było ono obiektywnie bezprawne, przy czym zła lub dobra wiara nie ma żadnego znaczenia (J. Gudowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom II. Własność i inne prawa rzeczowe, wyd. II, Lex 2016). Ciężar udowodnienia samowolnego naruszenia posiadania spoczywa zgodnie z art. 6 k.c. na posiadaczu, który korzysta z ochrony sądowej, tj. na powodzie. W okolicznościach niniejszej sprawy istota rozstrzygnięcia sprowadzała się zatem do oceny, czy opuszczenie spornego mieszkania przez powoda było dobrowolne, czy też zostało spowodowane działaniami pozwanej oraz oceny czy opuszczenie mieszkania spowodowane było wolą powoda wyzbycia się jego posiadania.

W ocenie Sądu, zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że powód dobrowolnie opuścił mieszkanie przy ul. (...) w P. w listopadzie 2017 r. Wskazać należy, że opuszczenie mieszkania i przeprowadzenie się do matki nastąpiło jeszcze przed prawomocnym skazaniem powoda, a także przed złożeniem przez niego wniosku o udzielenie zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego oraz przed wydaniem postanowienia Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 23 stycznia 2018 r. o zezwoleniu na odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego. Wynika to m.in. z treści wniosku złożonego przez powoda w dniu 28 grudnia 2017 r. o udzielenie zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, w którym powód wskazał swój adres: ul. (...) w P.. W uzasadnieniu wniosku podał że mieszka w tym lokalu z matką. Z kolei w wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym przez kuratora w dniu 15 stycznia 2018 r. w mieszkaniu przy ul. (...) w P., matka powoda wskazała że powód mieszka z nią od ponad dwóch miesięcy.

Okoliczności wynikające ze wskazanych dokumentów korespondują także z zeznaniami świadków. Świadek A. J., tj. ojciec stron który mieszkał razem z powodem w przedmiotowym lokalu zeznał, że powód wyprowadził się z mieszkania w listopadzie 2017 r., zabierając z niego wszystkie swoje rzeczy. Świadek nie wiedział z jakiego powodu powód wyprowadził się z mieszkania, bo powód o tym nie mówił, ale jednocześnie zeznał że powód zamieszkał u swojej matki, która mieszka niedaleko mieszkania przy Sanatoryjnej i z tego powodu świadek widywał tam powoda. Od czasu

opuszczenia mieszkania w listopadzie do początku grudnia 2017 r. kiedy to świadek trafił do szpitala powód ani razu nie pojawił się w mieszkaniu przy ul. (...). Świadek G. L., który przeprowadzał remont mieszkania przy ul. (...), zeznał że remont rozpoczął się w listopadzie 2017 r. i że wtedy w lokalu nikt nie mieszkał, mieszkanie stało pusto, nieogrzewane. W ocenie Sądu świadek najprawdopodobniej omyłkowo podał datę rozpoczęcia remontu - listopad 2017 r., podczas gdy z przesłuchania pozwanej wynika że remont rozpoczął się po opuszczeniu przez A. J. szpitala w P., co miało miejsce 20 grudnia 2017 r. W tym czasie lokal był już niezamieszany przez nikogo, tak jak podawał świadek G. L., podczas gdy w listopadzie 2017 r. w lokalu z pewnością mieszkał jeszcze A. J.. G. L. zeznał, że w trakcie remontu raz pojawił się w mieszkaniu przy ul. (...) powód, ale było to w środku lub pod koniec prowadzonego remontu, a jednocześnie świadek nie był w stanie podać czy powód chciał dostać się do mieszkania czy pozostał na zewnątrz. Także świadek H. L. mieszkająca w pobliżu mieszkania przy Sanatoryjnej 7/8 zeznała, że powód wyprowadził się z tego mieszkania w związku z remontem, najprawdopodobniej zanim remont się zaczął. Jednocześnie wskazała, że zanim rozpoczął się remont w mieszkaniu to widywała powoda prawie codziennie. W trakcie remontu widywała go natomiast kilka razy jak przechodził koło mieszkania i patrzył czy remont już się skończył, ale nie próbował wchodzić do lokalu. Pozostali świadkowie potwierdzili, że R. J. nie mieszka w lokalu przy ul. (...) w P., ale nie potrafili podać żadnych szczegółów co do okoliczności i okresu opuszczenia powoda tego lokalu.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda R. J., że opuścił mieszkanie przy ul. (...) dopiero w styczniu 2018 r. dopiero kiedy zaczął odbywać karę w systemie dozoru elektronicznego. Pozostaje to w sprzeczności ze składanym przez niego wnioskiem o zezwolenie na odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego, a także z wywiadem środowiskowym, w którym matka powoda oświadczyła że powód mieszka z nią od ponad dwóch miesięcy. Sąd nie dał także wiary, że powód spał z mieszkaniu na początku remontu i że pozostawił tam połowę swoich rzeczy – ciuchów i kosmetyków. Z zeznań świadka G. L. jasno wynika, że od rozpoczęcia remontu nikt nie mieszkał w lokalu. Świadczy o tym nadto fakt, że w łazience doszło do uszkodzenia rur z powodu mrozu. Świadek ten podał, że mieszkanie było puste, pozostały w nim jedynie jakieś pojedyncze ubrania. Zeznanie tego świadka uznać należy za wiarygodne, ponieważ jako osoba obca dla obu stron, nie miał on jakiegokolwiek interesu w konkretnym rozstrzygnięciu niniejszego postępowania.

We wskazanych okolicznościach Sąd uznał, że zamiarem powoda było opuszczenie lokalu przy ul. (...) w P. i skoncentrowanie nowego ośrodka swoich osobistych i majątkowych interesów w mieszkaniu należącym do matki powoda pod adresem (...) /5 w P.. Sąd ustalił, że wyprowadzenie się przez powoda z lokalu przy ul. (...) w P. nie miało charakteru tymczasowego, ale trwałe. Powód zabrał z mieszkania prawie wszystkie swoje rzeczy osobiste. Do czasu złożenia przez pozwaną wniosku o wymeldowanie powoda z mieszkania przy ul. (...) powód nie przejawiał zainteresowania przedmiotowym mieszkaniem, nie pojawiał się w nim ani nie podejmował kroków w celu odzyskania jego posiadania. Nie interesował się także nielicznymi ubraniami pozostawionymi w mieszkaniu, ani nie występował do pozwanej I. R. o wydanie mu kluczy do zmienionego zamka. Zdaniem Sądu, nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, że przed opuszczeniem lokalu przy ul. (...) w P., wobec pozwanego orzeczony został nakaz opuszczenia tego lokalu. Jest więc prawdopodobne, że powód mając świadomość konieczności opuszczenia lokalu w niedługiej przyszłości, a jednocześnie chcąc odbywać karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego w mieszkaniu swojej matki, postanowił na stałe wyprowadzić się z lokalu przy ul. (...).

Powództwo należało oddalić z uwagi na brak spełnienia przesłanki ochrony posiadania, tj. brak samowolnego naruszenia posiadania powoda lokalu przy ul. (...) przez pozwaną.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 par. 1 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik sporu. Na zasądzoną od powoda na rzecz pozwanej kwotę 337 zł składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 320 zł (§ 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17 zł.